

Áruforgalom tervezése

3. óra

A forgalom vagy árbevétel
összetételének elemzése

A megoszlási viszonyszámok

Eddig mivel találkoztunk...

- 1. Dinamikus viszonyszám: ugyanazon jelenség (pl. egy vállalat) **két különböző időpontra vagy időszakra** vonatkozó forgalmát/árbevételét hasonlítjuk össze (V_d)
- 2. Bázisviszonyszám: több időpont vagy időszak forgalmát/árbevételét vizsgáljuk; **mindig ugyanahhoz az adathoz (a bázisadathoz) viszonyítunk** (V_b)

Eddig mivel találkoztunk...

- Láncviszonyszám: szintén több időpont vagy időszak forgalmát/árbevételét ismerjük; itt **mindig az előző év adataihoz viszonyítunk** (V_l)
- Tervfeladat-viszonyszám: **a bázisévhez képest tervezünk a tárgyévre** vonatkozóan (V_{tf})
- Tervteljesítési-viszonyszám: **a tárgyévre készített tervünk megvalósulását** vizsgáljuk (V_{tt})

Megoszlási viszonyszámok

- Miért lehet szükség rá?
 - A forgalom tervezéséhez, döntések megalapozásához szükség lehet annak vizsgálatára is, hogy **a vállalkozás összforgalma hogyan oszlik meg**
 - **Egyes boltok, részlegek, stb. között**
 - **Egyes időszakok között**
 - Pl. hónapokra lebontva (munkaszervezés hatékonyabbá tétele, kiegészítő dolgozók felvétele, stb.)
 - **Egyes árucsoportok között**
 - Melyek a legnépszerűbb árucsoportok, melyek a legkevésbé népszerűek, melyek hozzák a legnagyobb bevételt, stb. (beszerzés hatékonyá tétele)

Képlet és fogalom

- **A megoszlási viszonyszám kifejezi a vizsgált jelenség (sokaság) egyes részeinek (jelen esetben az előbb említett három lehetőség valamelyike) arányát a sokaság egészéhez (jelen esetben a vállalat összforgalma vagy összes árbevétele) képest.**
- $V_m = a_r/a_e$ vagyis részadat/a sokaság egészére vonatkozó adat
- **FONTOS!** V_m mindig kisebb mint 1 vagy 100%, mert a rész mindig kisebb mint az egész

Mintafeladat 1.

- Egy üzlet teljes árbevételének alakulásáról a következőket tudjuk: az élelmiszerekből adódó bevétel: 1320 ezer Ft, az italokból származó bevétel: 840 ezer Ft, az egyéb bevétel pedig 62 ezer Ft. Határozzuk meg az egyes árucsoportokhoz tartozó megoszlási viszonyszámokat!

Megoldás

1. lépés: kiszámítjuk az összes árbevételt:

$$1320+840+62=2222 \text{ (ezer Ft)}$$

Az összes bevételnek hány százaléka származik az élelmiszerek eladásából?

$$V_m = 1320/2222=0,5941 \Rightarrow 59,41\%$$

És ehhez hasonlóan kiszámíthatjuk a másik két árucsoportra vonatkozó megoszlási viszonyszámokat is.

$$V_{m(\text{italok})} = 0,378 \Rightarrow 37,8\%$$

$$V_{m(\text{egyéb})} = 0,0279 \Rightarrow 2,79\%$$

Mintafeladat 2.

A „Modell Kft.” árbevételének összetételét vizsgáljuk két évre vonatkozóan.

2005-ben az egyes árucsoportok bevétele a következőképpen alakult:

Női ruházat: 48750 ezer Ft

Férfiruházat: 18750 ezer Ft

Gyermekruházat: 7500 ezer Ft

A 2006. évre a női ruházat árbevételének 8%-os csökkenésével számolnak, míg a férfi ruházat árbevételét 10%-kal, a gyermekruházat árbevételét pedig 5%-kal szeretnék növelni az előző évhez képest.

A tényleges árbevétel 2006-ban a következő volt árucsoportonként:

Női ruházat: 49850 ezer Ft

Férfiruházat: 22500 ezer Ft

Gyermekruházat: 8500 ezer Ft

Árucsoport	Árbevétel (ezer Ft)			Viszonyszámok (%)		
	2005.	2006. évi tervezett	2006. évi tényleges	V_{tf}	V_{tt}	V_d
Női	48750		49850	92%		
Férfi	18750		22500	110%		
Gyermek	7500		8500	105%		
Összesen						

Árucsoport	Árbevétel (ezer Ft)			Viszonyszámok (%)		
	2005.	2006. évi tervezett	2006. évi tényleges	V_{tf}	V_{tt}	V_d
Női	48750	44850	49850	92%	111,1%	102,3%
Férfi	18750	20625	22500	110%	109,1%	120%
Gyermekek	7500	7875	8500	105%	107,9%	113,3%
Összesen	75000	73350	80850	97,8%	110,2%	107,8%

Árucsoport	2005 (bázisév)		2006 (tárgyév)			
			Tervezett		Tényleges	
	ÁB(ezer Ft)	Vm (%)	ÁB(ezer Ft)	Vm (%)	ÁB(ezer Ft)	Vm (%)
Női	48750	65%	44850	61,2%	49850	61,7%
Férfi	18750	25%	20625	28,1%	22500	27,8
Gyermekek	7500	10%	7875	10,7%	8500	10,5%
Összesen	75000	100%	73350	100%	80850	100%